Scaeva s'oppose à leur passage. Il exhorte ses compagnons à tenir bon, car César ne peut tarder à venir à leur secours: „Il vient a eslés. Ne garderez l'ore, si sera sor les cols, et avrons la victoire, seignor compaignon, car *ja vendra qui aunera!*”

K. S. D. V.

ENKELE KANTTEKENINGEN.

1. In *Neoph.*, XIX, 100/1 besprak Mej. Helene Adolf de onderlinge verhouding van got. *kaupatjan*, vulg. lt. *colaphizare* en gr. *κολαφίζειν*. Zij maakte de opmerking, dat de betekenis van deze verba niet steeds behoeft te worden weergegeven met „met vuisten slaan”, maar dat deze ook ruimer is: „tuchtigen”. Die ruimere betekenis hebben ook de middeleeuwse latinisten aan *colaphizare* toegekend, ja zelfs wordt het woord door hen gebruikt in de zin van „smaad, oneer aandoen”. Een voorbeeld daarvan vindt men in Jan Bukelare's lat. vertaling van Maerlant's Eerste Martijn; de verzen 814/5:

(Die Gods sone) ghedoghede meneghen godsat

Van sinen onghelike

vertaalt hij met:

Judeus colaphizavit

Vituperabiliter.

(z. J. Verdam en P. Leendertz Jr., Jacob van Maerlant's Strophische Gedichten, Leiden 1918, 174).

2. In *Neoph.*, XIX, 116v. bespreekt Prof. Sneyders de Vogel een werk van Ch. B. Lewis, *Classical Mythology and Arthurian Romance*. De gedachte van den schrijver van dit werk is in korte woorden deze, dat Chrestien de Troyes de klassieke elementen, die hij in zijn gedichten verwerkte, kende uit Keltische bronnen, en dat de Kelten langs niet-literaire weg in het bezit waren gekomen van deze klassieke gegevens. Prof. S. de V. heeft t. a. p. reeds kritiek doen horen; hier wil ik op één bepaald geval alleen even de aandacht vestigen.

In de *Yvain* is sprake van een bron, die koud water bevat hoewel het eruit ziet of het kookt. Ofschoon de parallel niet geheel opgaat, wijst Lewis in verband hiermee op de bron van Zeus Ammon in Afrika, die volgens Plinius 's nachts warm was, maar overdag koud. Met betrekking tot dit speciale geval zou ik de vraag willen stellen of, indien er al verband tussen beide bronnen gelegd zou moeten worden, Chrestien niet langs veel eenvoudiger weg kennis kan hebben gemaakt met deze wonderbron. Immers in een in de middeleeuwen zo bekend werk als Ovidius' *Metamorphosen* leest men hierover, n.l. XV, 309 (ed. Ehwald, Lipsiae 1931):

medio tua, corniger Ammon,

Unda die gelida est, ortuque obituque calescit.

Soest.

TH. H. D'ANGREMOND.